



(1894–1975)

Деркач Василь Степанович

130 років з дня народження видатного мікробіолога та імунолога, заслуженого діяча науки УРСР, завідувача кафедри мікробіології (1944–1971) Харківського національного медичного університету

**Василь Степанович Деркач народився (9) 21 грудня 1894 р.
в с. Корсунь Бахмутського повіту Катеринославської губернії
в селянській родині. У 1917 р. він закінчує медичний факультет
Харківського університету (нині – Харківський національний
медичний університет)**

**З 1918 р. Василь Деркач – асистент кафедри загальної патології
з курсу бактеріології**



**Після утворення самостійної кафедри мікробіології
в Харківському медичному інституті (1922), Василь Степанович
працює там асистентом, потім доцентом**

**Одночасно з 1920 р. В.С. Деркач працює у Харківському інституті
вакцин і сироваток ім. І.І. Мечникова**



Харківський НДІ мікробіології, вакцин та сироваток ім. І.І. Мечникова (1960)

**У 1932–1941 рр. вчений очолює кафедру мікробіології
2-го Харківського медичного інституту**

**У 1939 р. Василь Степанович захищає дисертацію за темою
«Про антигенні та імунізуючі властивості токсичних речовин
черевнотифозних бактерій». У 1940 р. він одержує ступінь доктора
медичних наук та звання професора по кафедрі мікробіології.**

Учень Даміана Петровича Гриньова

**Під час Другої світової війни науковець разом з інститутом
евакуюється до Чкалова (Оренбург), де також завідує кафедрою
мікробіології сільськогосподарського інституту (1942–1943)**





З 1943 по 1962 р. – В.С. Деркач працює на посаді заступника директора з наукової роботи Харківського НДІ мікробіології, вакцин та сироваток ім. І.І. Мечникова.

У 1943 р. вчений отримує звання заслуженого діяча науки УРСР

У 1944–1971 р. Василь Степанович очолює кафедру мікробіології Харківського медичного інституту.

У 1961 р. організовує вірусологічну проблемну лабораторію

У 1945 р. професора обрано членом-кореспондентом АМН СРСР

В.С. Деркач є автором понад 100 наукових праць, які присвячені питанням мікробіології, імунології, розробленню нових антибіотиків, вивченню механізмів їх дії, зокрема терапії інфекційних хвороб, злоякісних пухлин тощо

Одним з перших у країні вчений почав працювати над проблемою бактеріофагії (1922). Він запропонував новий метод вакцинації проти черевного тифу, створив оригінальні антибіотичні препарати – саназин і неоцид



Велику увагу Василь Степанович приділяв підготовці науково-педагогічних кадрів: під його керівництвом підготовлено 6 докторів та 55 кандидатів наук

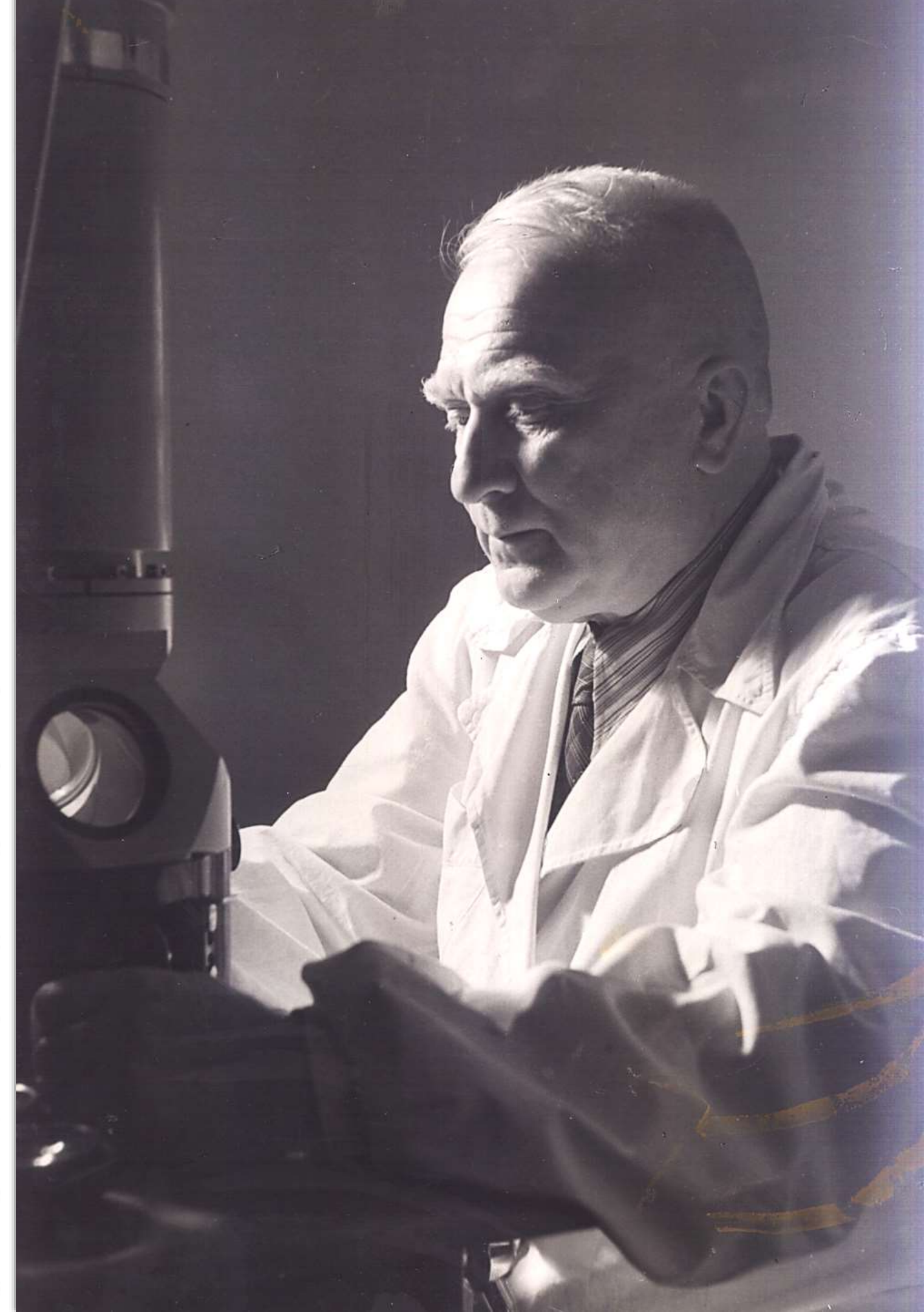
Будівництво морфокорпусу ХМІ завершено (1957)

**В.С. Деркач був експертом ВООЗ з антибіотиків,
членом президії Вченої медичної ради МОЗ УРСР,
президії Всесоюзного та Українського товариств мікробіологів,
головою Харківського наукового товариства мікробіологів,
епідеміологів та інфекціоністів**

**Професор був членом редколегії журналів
«Антибіотики», «Лікарська справа», «Мікробіологічний журнал»,
редактором відділу «Бактеріологія» 3-го видання Великої медичної
енциклопедії. Нагороджений орденом Леніна, двома орденами
Трудового Червоного Прапора, медалями**

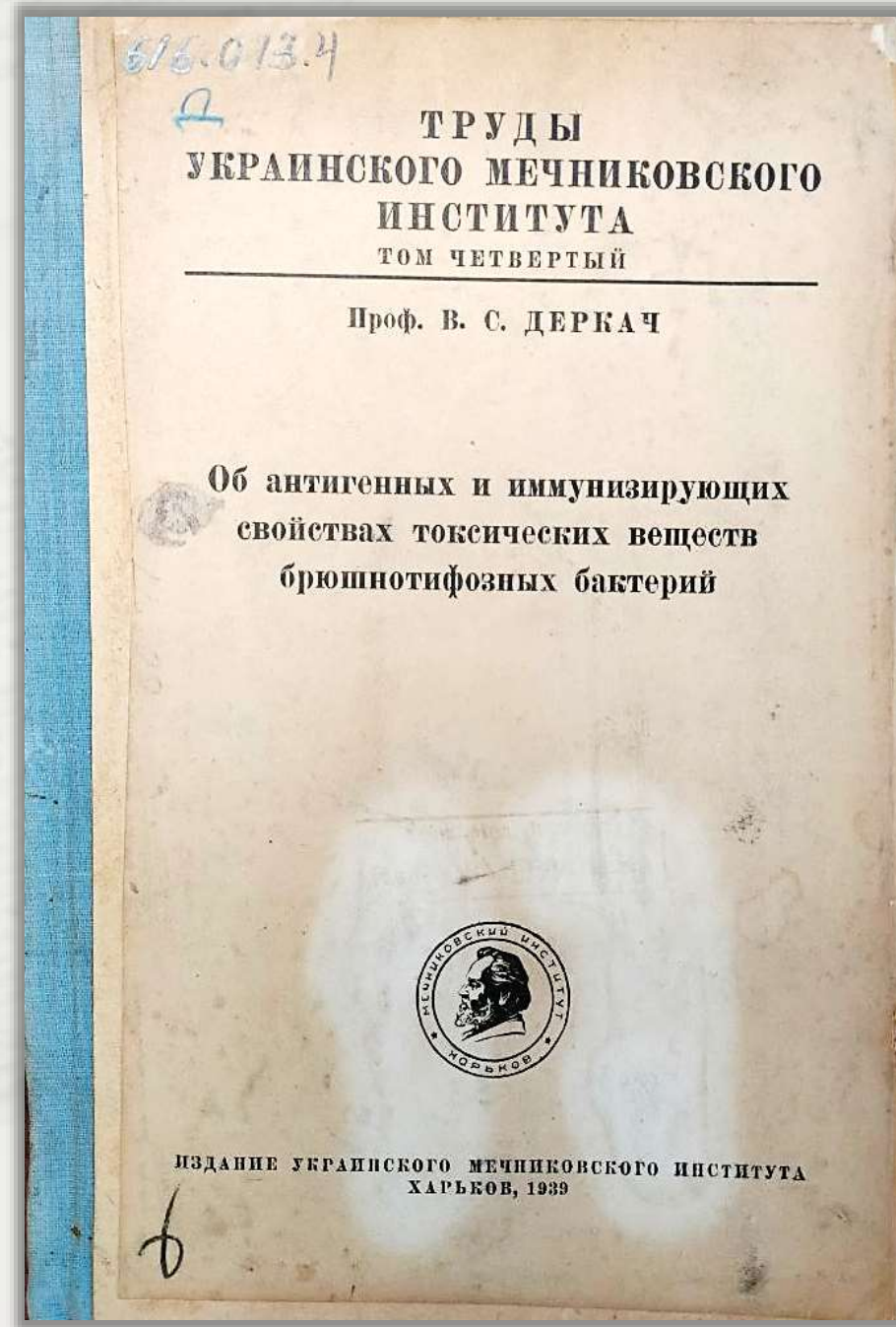
**Василь Степанович Деркач помер 25 травня 1975 р. в Харкові.
Похований на міському кладовищі № 2**

**Представники наукової школи видатного вченого-мікробіолога
гідно продовжують справу Вчителя**





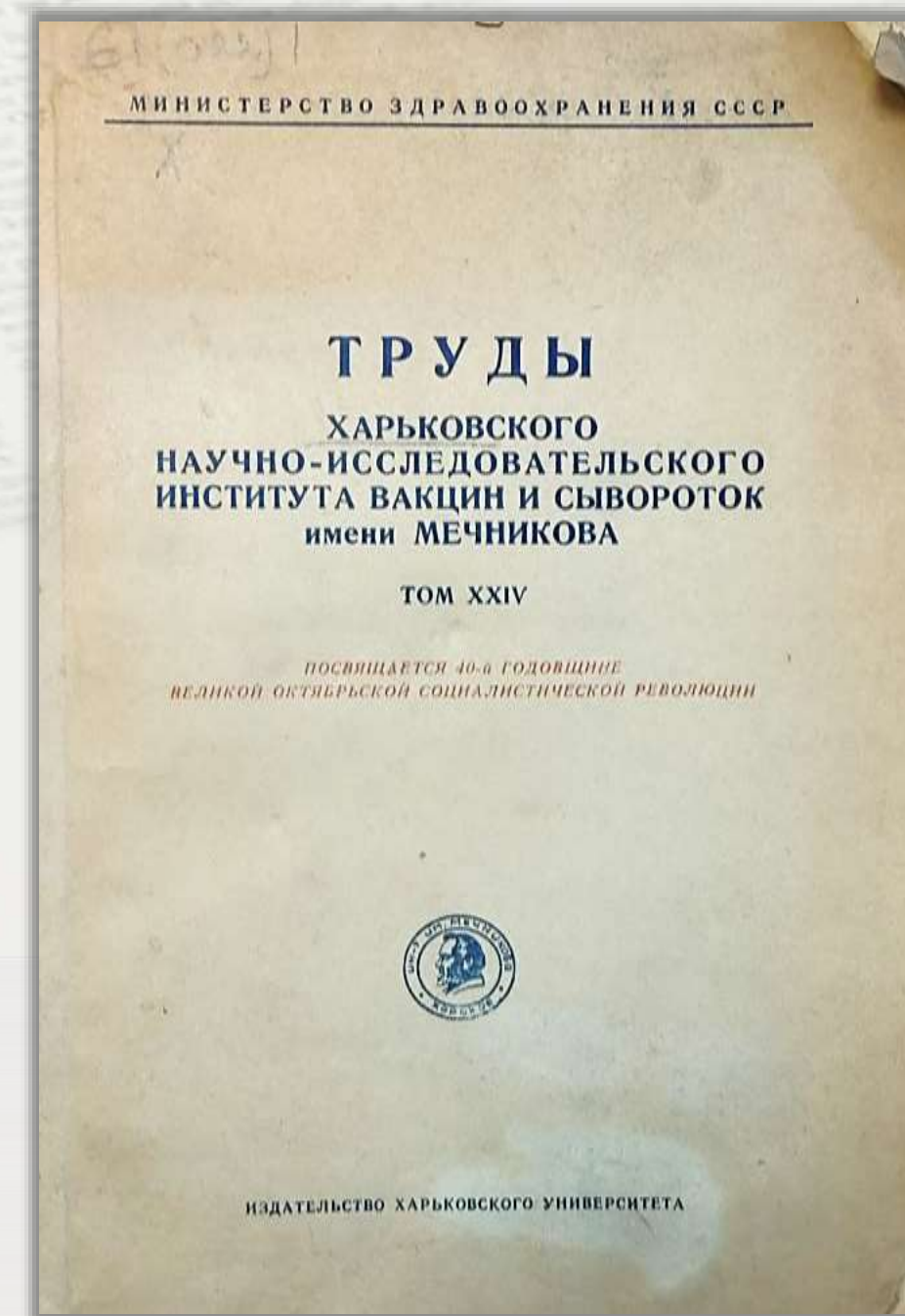
*Праці В.С. Деркача
та література про нього
з фондів
Наукової бібліотеки
Харківського національного
медичного університету*



616.013.4 Д

Деркач В. С.

Про антигенні та імунізуючі властивості токсичних речовин черевнотифозних бактерій : монографія // Праці Українського Мечниковського інституту / за ред. В. С. Деркача. – Харків, 1939. – Т. 4. – 122 с. – Текст оригіналу рос.



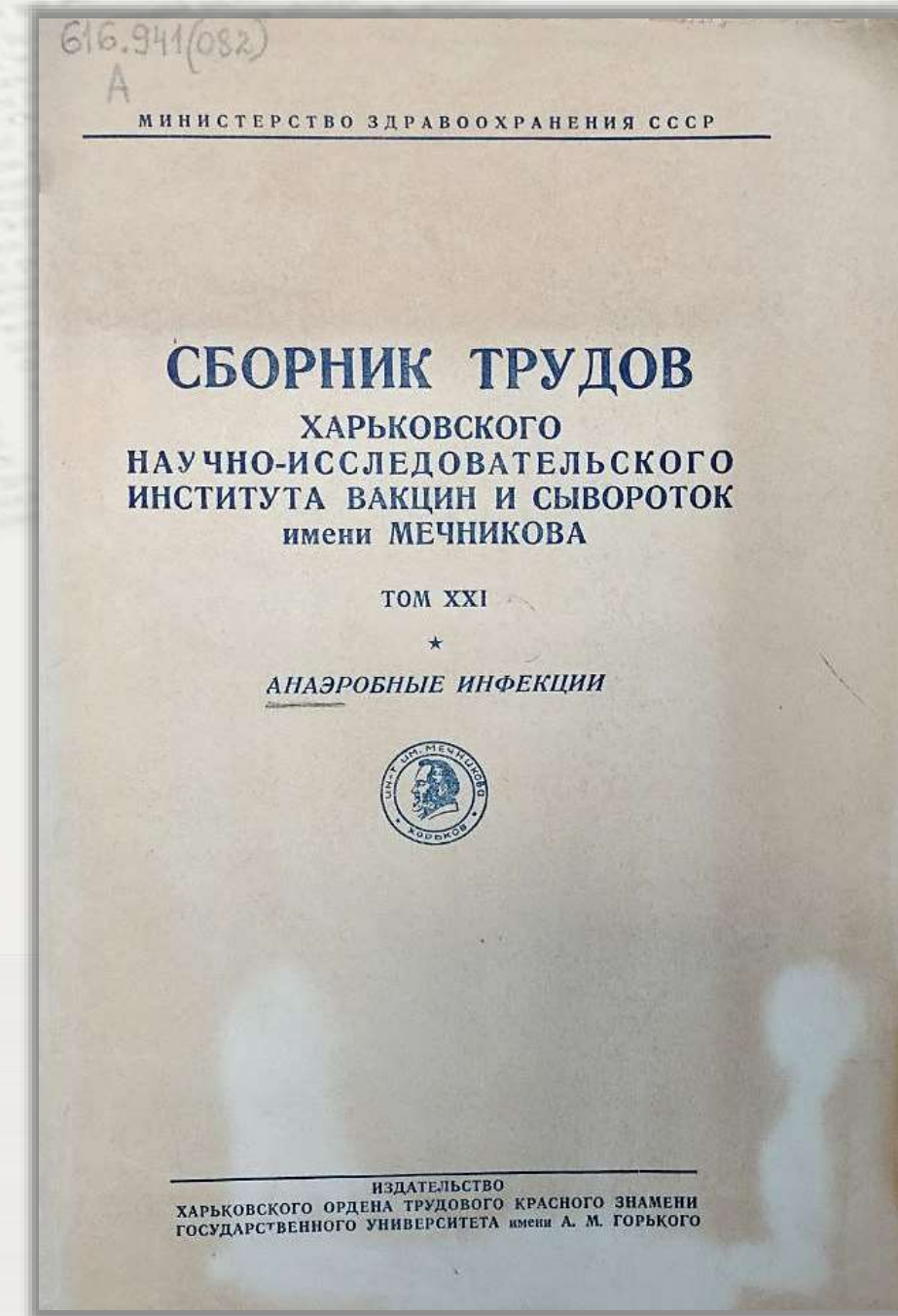
616.9(082) Х

Праці Харківського науково-дослідного інституту вакцин та сироваток ім. Мечникова. Т. 24 / відп. ред. В. С. Деркач. – Харків : Вид-во Харківського університету ім. Горького, 1957. – 277 с. – Текст оригіналу рос.



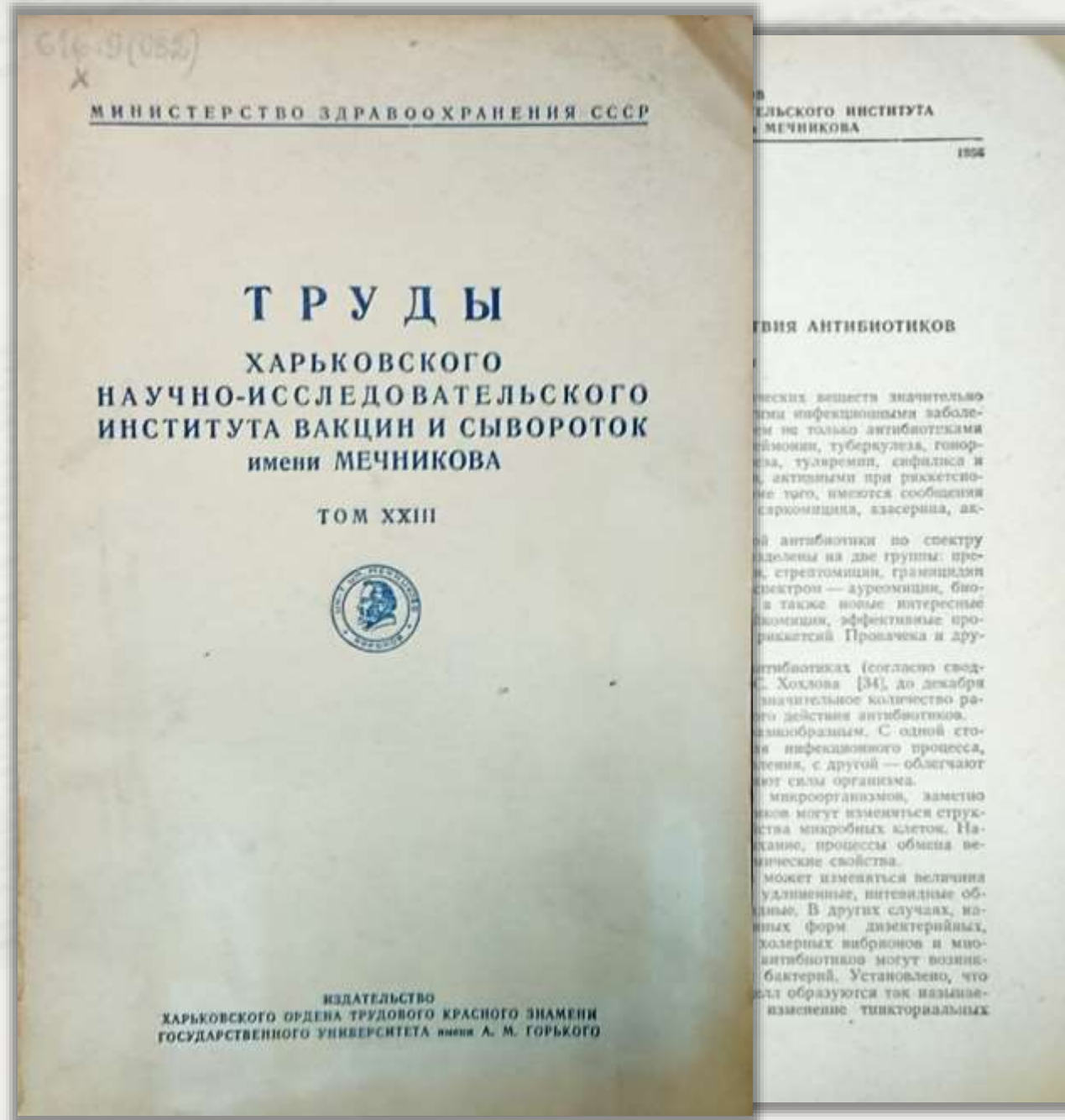
616.902(082) В

Збірник праць Харківського науково-дослідного інституту вакцин та сироваток ім. Мечникова. Т. 20. Вірусні інфекції / відп. ред. В. С. Деркач. – Харків : Вид-во Харківського університету ім. Горького, 1954. – 340 с. – Текст оригіналу рос.



616.941(082) А

Збірник праць Харківського науково-дослідного інституту вакцин та сироваток ім. Мечникова. Т. 21. Анаеробні інфекції / відп. ред. В. С. Деркач. – Харків : Вид-во Харківського університету ім. Горького, 1955. – 173 с. – Текст оригіналу рос.

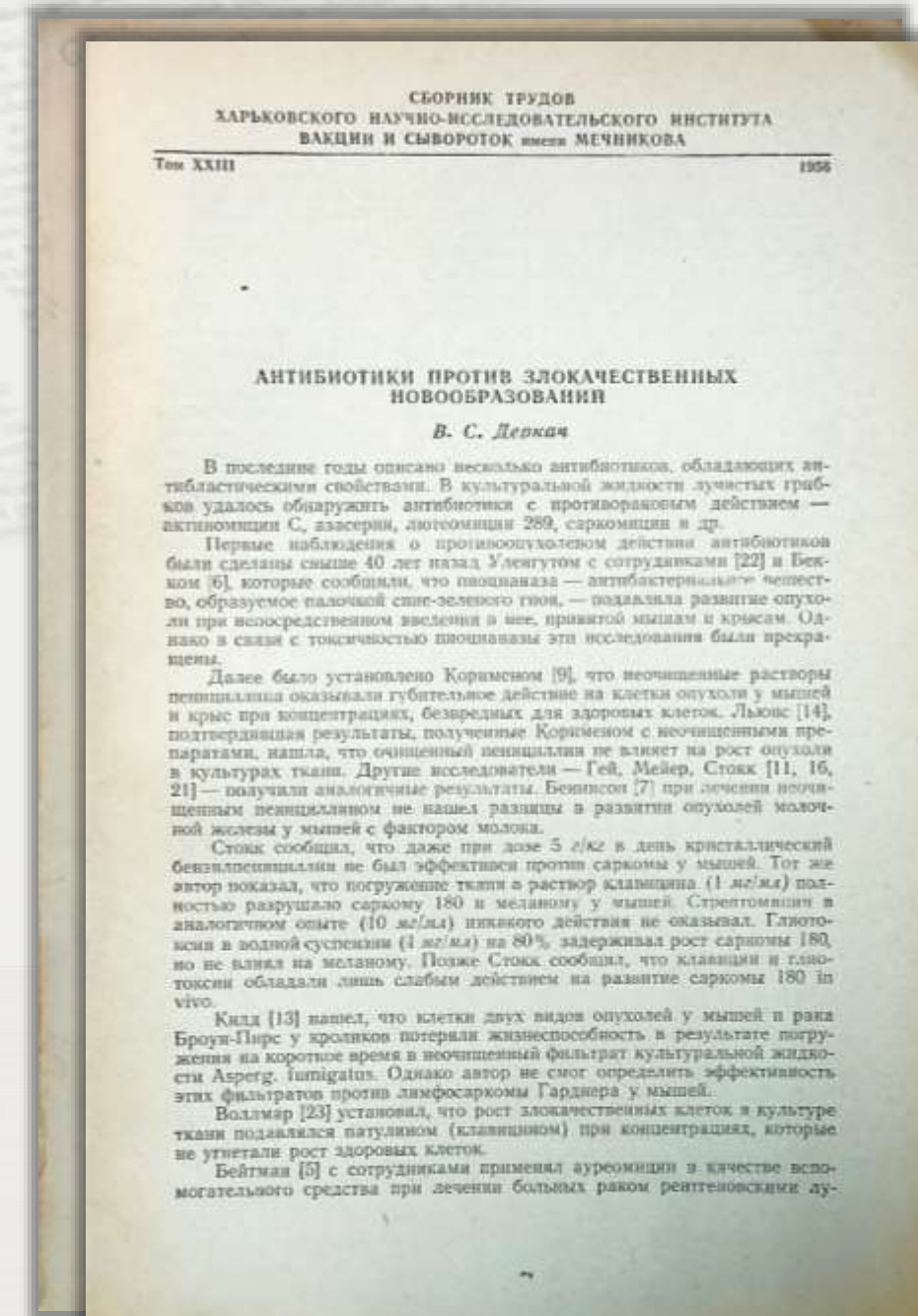


61(082) X

Деркач В. С. Про механізм лікувальної дії антибіотиків

// Харківський науково-дослідний інститут вакцин та сироваток ім. Мечникова / відп. ред. В. С. Деркач. – Харків : Вид-во Харківського університету ім. Горького, 1956. – Т. 23. – С. 5-14.

– Текст оригіналу рос.

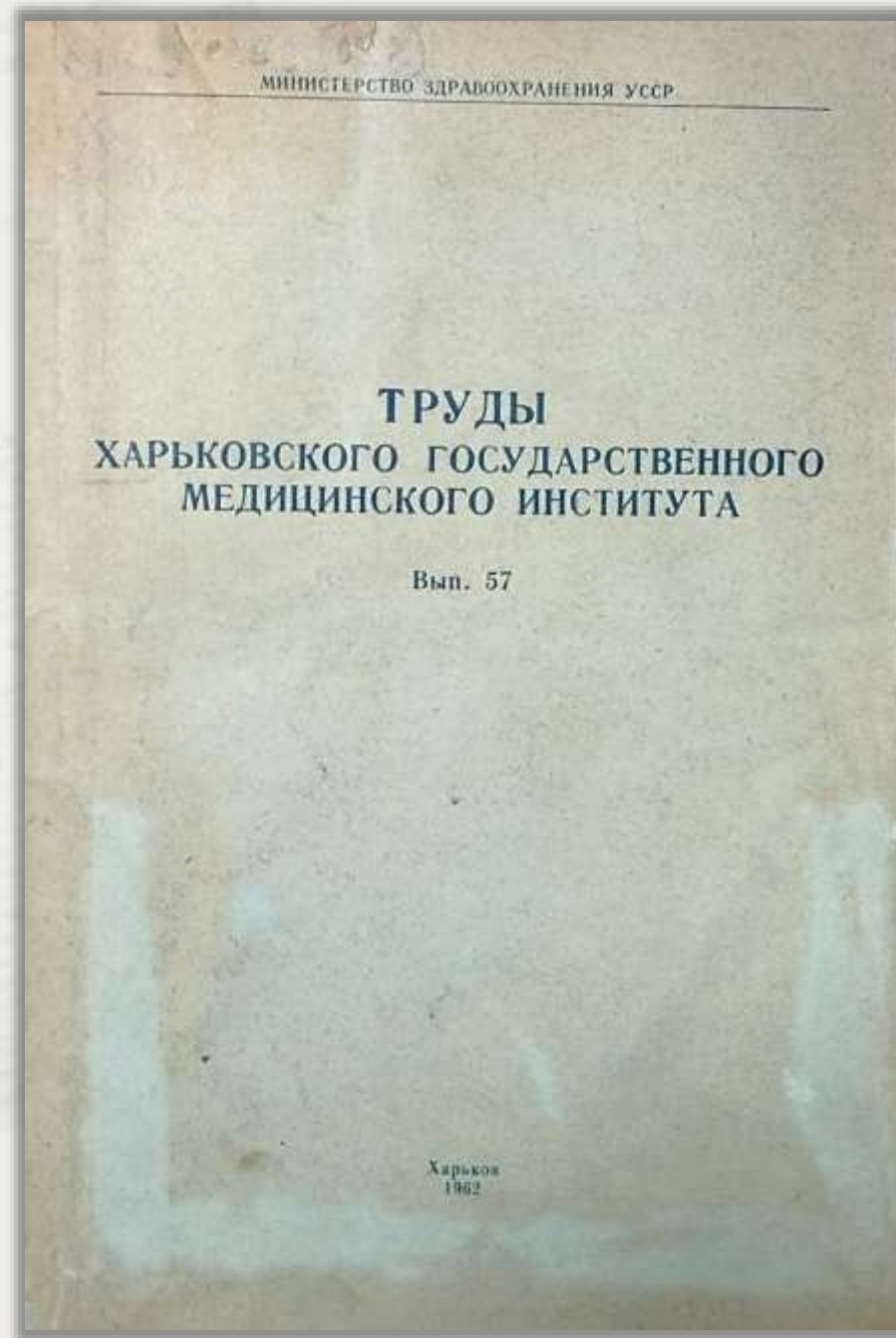


61(082) X

Деркач В. С. Антибіотики проти злоякісних новоутворень

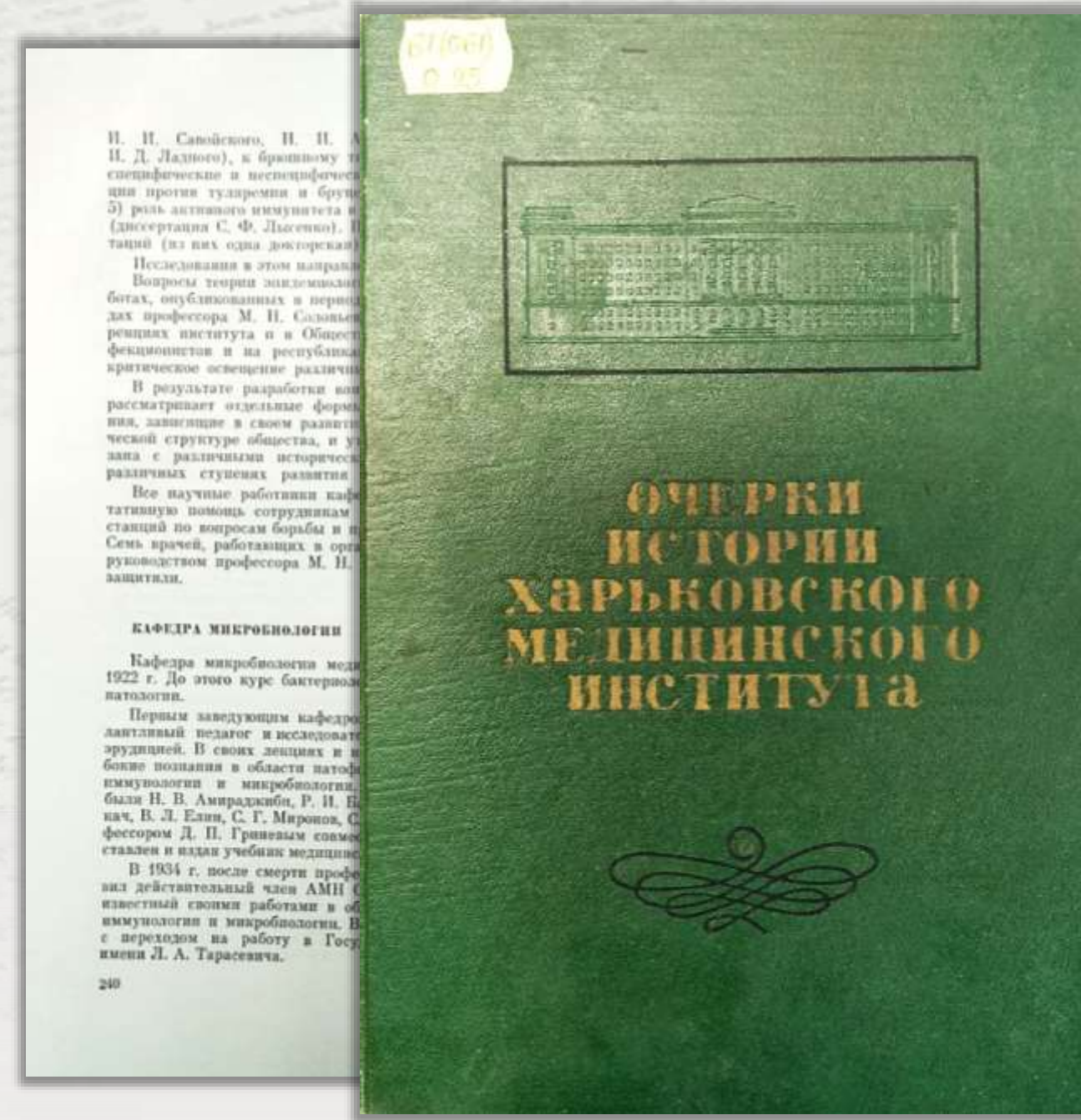
// Харківський науково-дослідний інститут вакцин та сироваток ім. Мечникова / відп. ред. В. С. Деркач. – Харків : Вид-во Харківського університету ім. Горького, 1956. – Т. 23. – С. 15-24.

– Текст оригіналу рос.



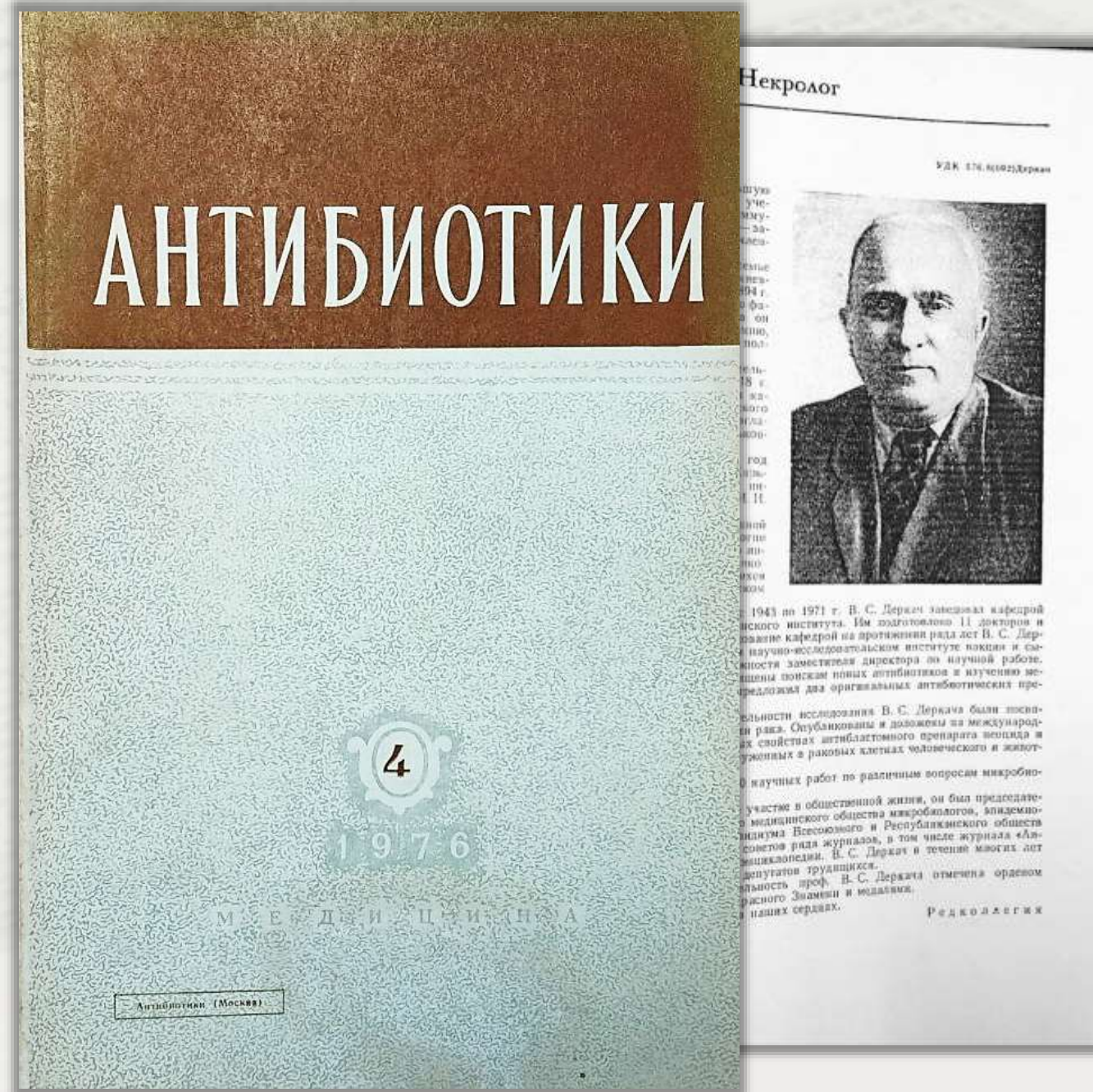
616.9-053(082) X

Праці Харківського державного медичного інституту
/ ред. рада: Б. А. Задорожний, В. С. Деркач [та ін.] ; Харківський
державний медичний інститут, Міністерство охорони здоров'я УРСР.
– Харків : ХМІ, 1962. – Вип. 57. – 232 с. – Текст оригіналу рос.

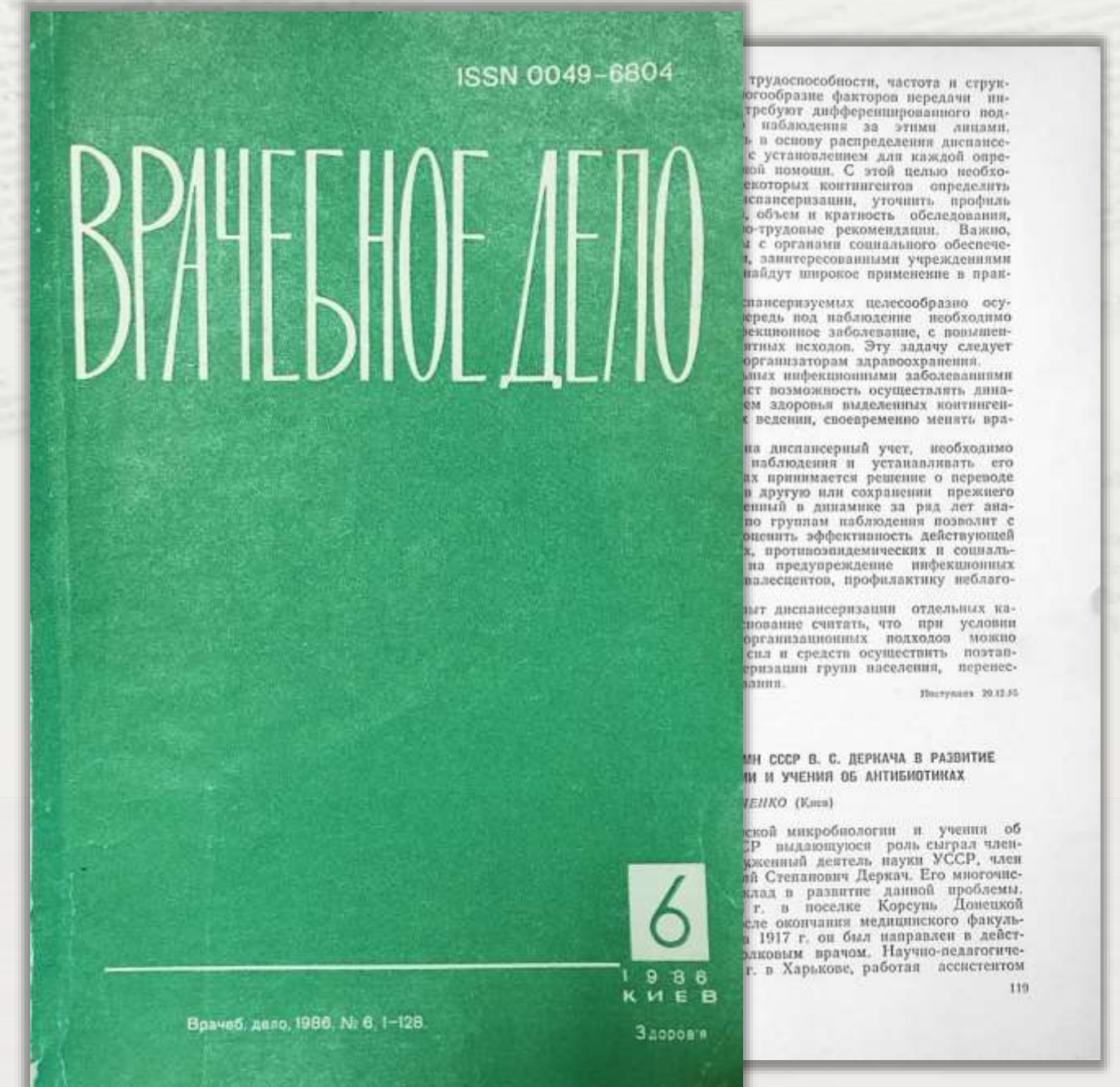


61(061) Д

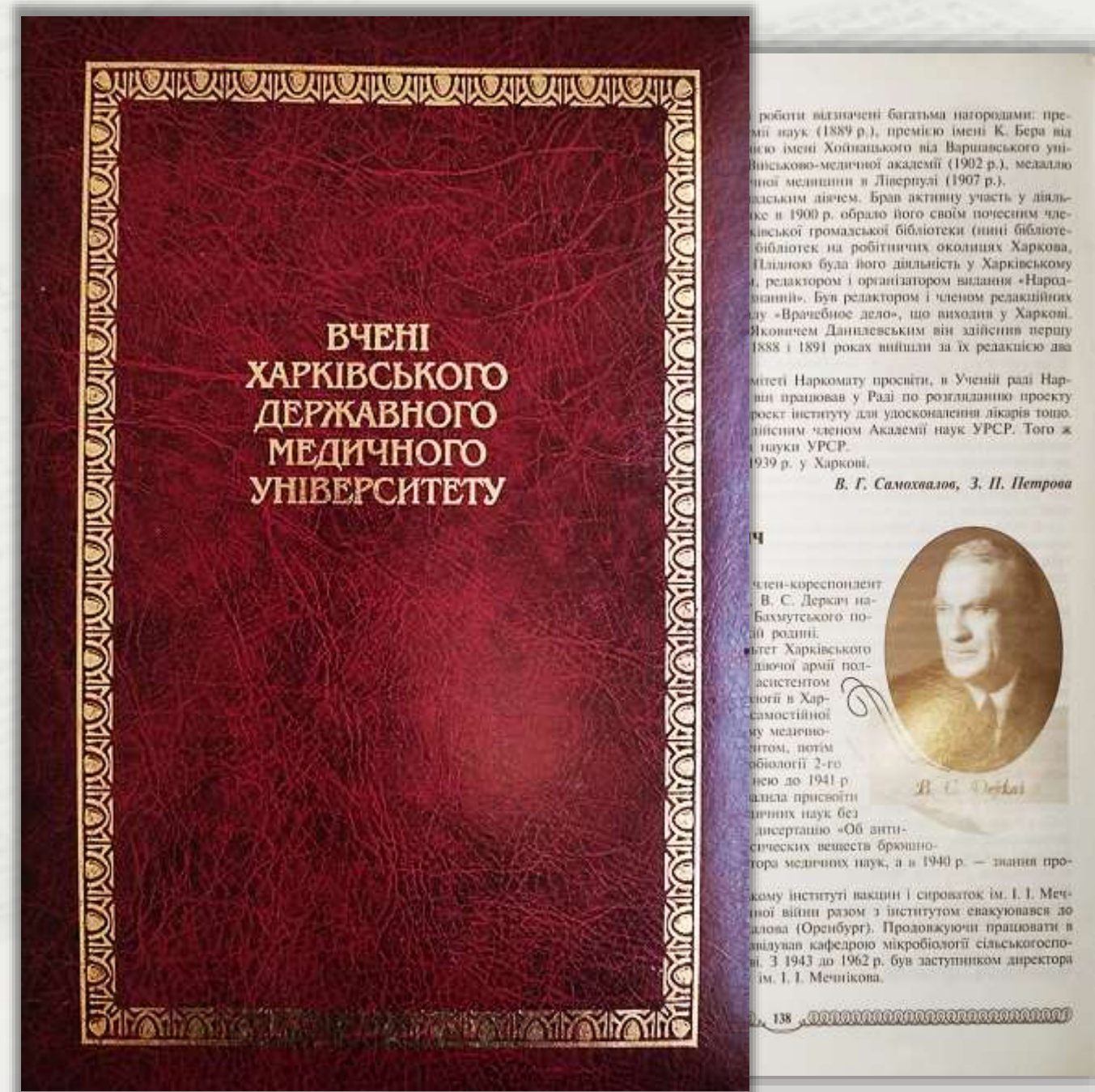
Деркач В. С. Кафедра мікробіології // Нариси історії Харківського
медичного інституту / М-во охорони здоров'я СРСР, Харківський
медичний інститут. – Харків : ХМІ, 1969. – С. 240-244. – Текст
оригіналу рос.



В. С. Деркач (1894–1976) мікробіолог та імунолог: некролог
// Антибиотики. – 1976. – Т. 21, № 4. – С. 377. – Текст оригіналу рос.



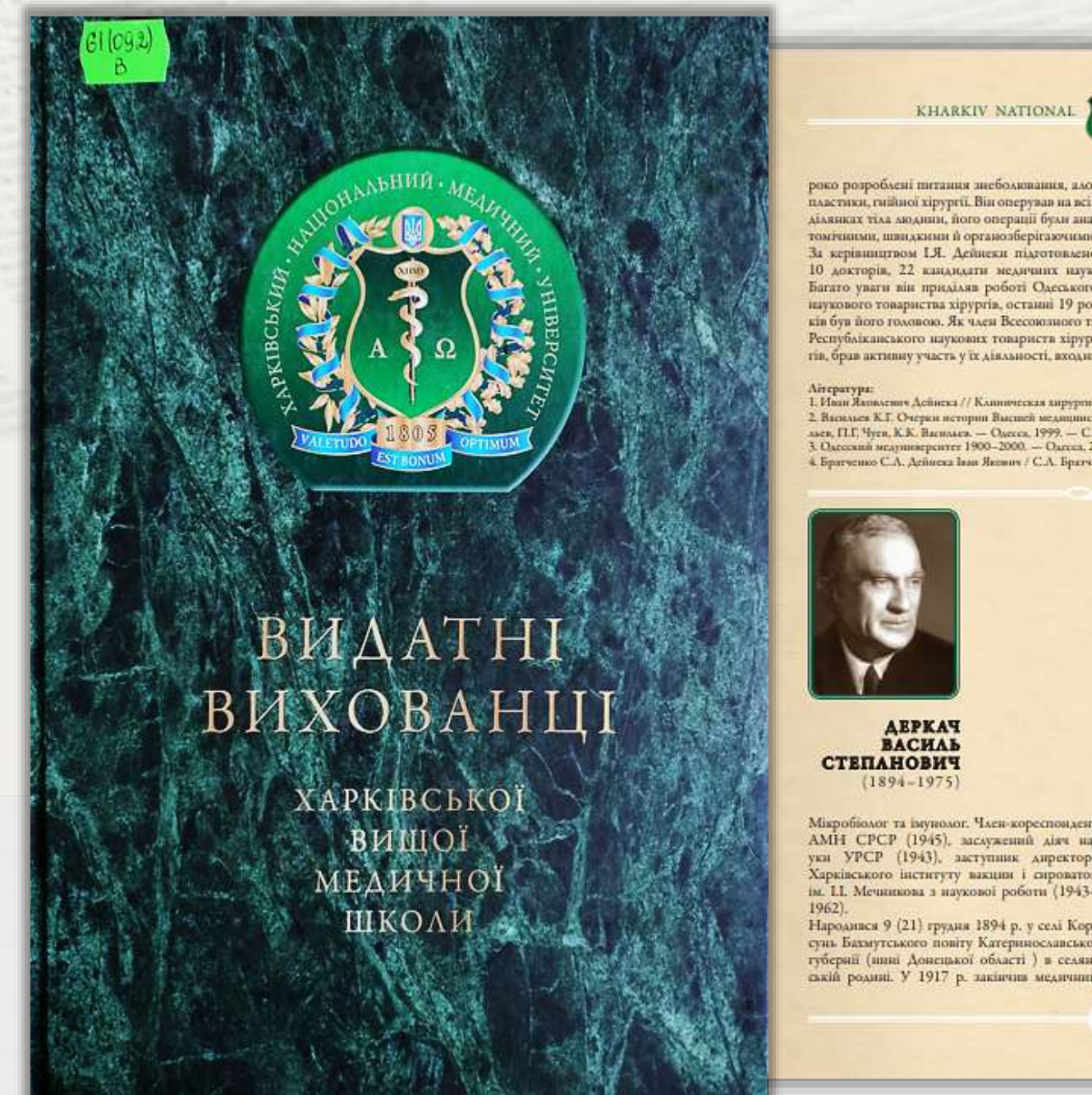
Дяченко С. С. Внесок члена-кореспондента АМН СРСР В. С. Деркача у розвиток медичної мікробіології вчення про антибіотики // Лікарська справа. – 1986. – № 6. – С. 119-121. – Текст оригіналу рос.



61(092) В

Циганенко А. Я.

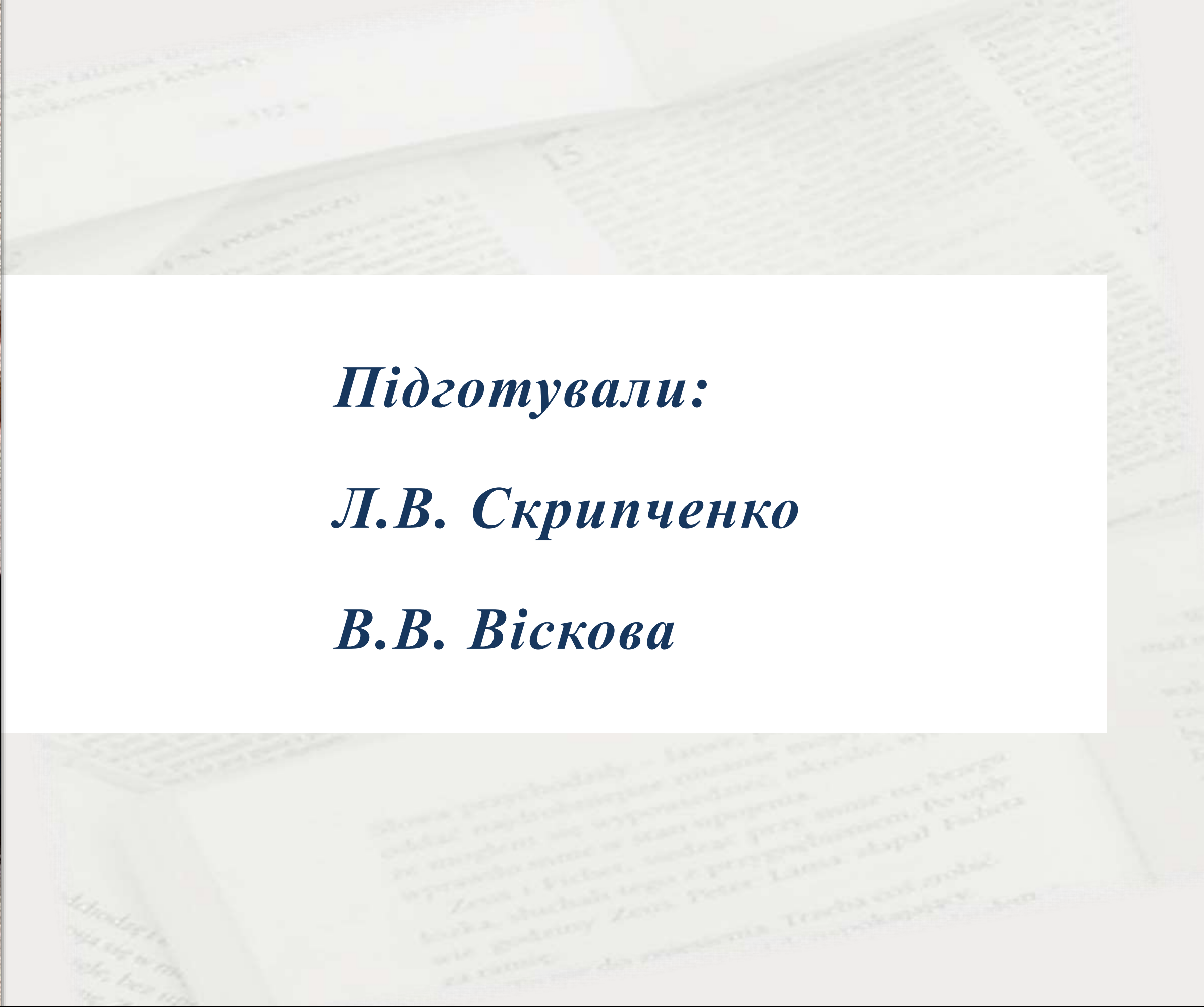
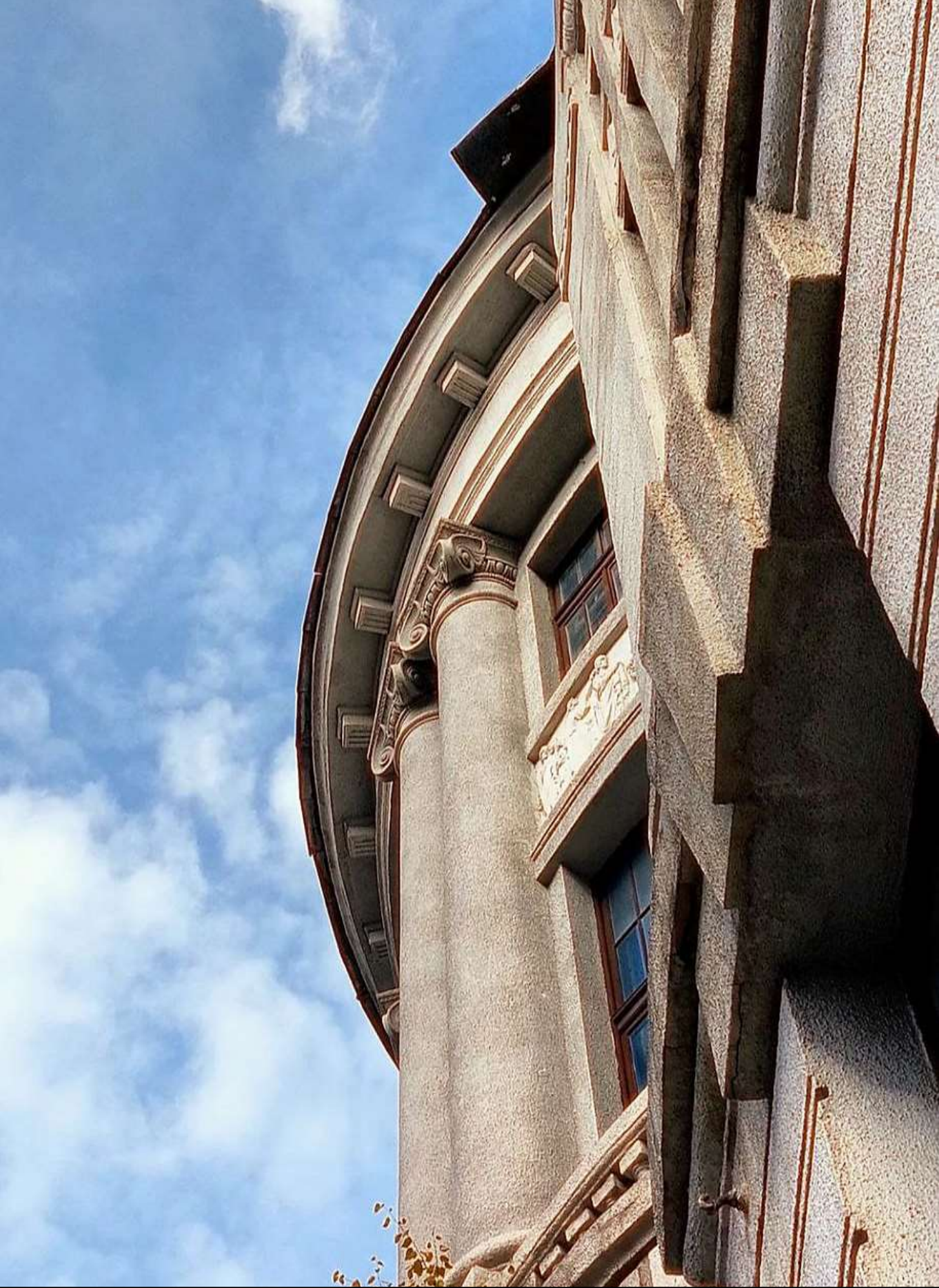
Деркач Василь Степанович / А. Я. Циганенко, З. П. Петрова // Вчені Харківського державного медичного університету. – Харків, 2003. – С. 138-139.



61(092) В

Циганенко А. Я.

Деркач Василь Степанович (1894–1975) / А. Я. Циганенко, З. П. Петрова // Видатні вихованці Харківської вищої медичної школи: біобібліографічний довідник / за заг. ред. В. М. Лісового. – Харків : ХНМУ, 2010. – С. 71-72. – Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/728>



Підготували:

Л.В. Скрипченко

В.В. Віскова